

zanje vedno nove svetove, ki pa jih ne zna prikazati izrazito svojstveno, v njihovi objektivni vrednosti, temveč v čustveni barvitosti. Toda kljub vsemu je zgodba sama vedno živa, zanimiva, napeta in resnična in pripovedovanje vedno temperamentno in polno čutno, nepretrgano kot napisano v naglici s potezo enega samega peresa. Tine Debeljak

John Habberton — Bogomil Vdovič: **Helenina otroka**. Založila Družba sv. Mohorja v Celju 1956. Mohorjeva knjižica 82, str. 179.

Ljubezniva in veselja polna knjiga iz ameriškega leposlovja je bila vredna prevoda, kakor je tudi že zdavnaj prevedena v evropske jezike. Literarno predstavlja odrastek klasicizma z izborom lepega življenja brez senčnih strani, rodbinska sreča imovitih ljudi, v katero ne sega delo in skrb. — Tak je tudi slog. Svet je dvignjen iz neposrednega občutja v misel, v konvencionalno lepe predstave o svetu, življenje je lepo oblečeno in miselno razloženo, kakor ustreza pogledu večinske volje in meščanske tradicije. Vse se izteče v nedolžno veselje, obrobljeno z nekoliko predraščeno otroško naivnostjo. Prav za prav je cela povest nekak vzpon iz konvencionalnosti, iz trdno določenih izrazov čustva, v otroško naivnost in odkritosrčnost, od površine v to, iz česar bi morala zrasti. Prav nazorno pokaže pisatelj suhoparno in okleščeno pripovedovanje odraslih oseb in naivno poetično govorico otrok. Prvo poteka iz čustva, ki vedno gleda, da ga ni sram pred množico, medtem ko iz otroka govori še neokrnjeno obilje narave. — In vendar ta pretirana naivnost še ni narava ali vglobljenje v skrivnostni svet narave, ampak v svet, kakor bi moral biti, v religioznost in odkritosrčnost, ki jih v resnici še zdaj ostreje vidimo iz ameriškega življenja. — Prevod je v lepi slovenščini, novi pravopis bi pograjal le besede: nečak, smel, slika in dojmiti se. Dr. J. Šilc

Vojeslav Molè: **Ivan Meštrović**. Kraków 1956, Gebethner i Wolf. Prace polskiego towarzystwa dla badań Europy wschodniej i blizkiego wschodu. Nr. XIII.

Naš rojak, profesor umetnostne zgodovine na Jagiellonski univerzi v Krakovu, V. Molè, je napisal to ilustrirano knjižico kot pripravo za Meštrovićevo razstavo, ki naj bi se bila vršila po njegovih razstavah v Nemčiji v Warszawi. Do razstave nazadnje ni prišlo, izšla pa je vendar ta knjižica, ki dobro uvaja v Meštrovićevo umetnost. Prednost Moletove študije je predvsem, da se ne spušča v jalove spekulacije o Meštrovićevi umetnosti, ampak se opira vseskoz na realna dejstva sredine, v kateri je Meštrović preživel mladost in v kateri se je razvijal v priznanega umetnika, ter na lastne izjave Meštrovića samega in verodostojnih prič. Posrečeno je oprl svoja razmotrivanja na začetne misli Skrivnostnega v umetnosti v Otokarja Březine zbirki *Godba virov*, kjer pravi Březina: »V dolgih razgovorih, ki jih duša vodi v samotah, stoje nemi in skriti odgovori pred vprašanji. Odgovori so večni, vprašanja čakajo, da pride njihov čas in se bodo smela odeti v svetlobo in zvok. Ure, ki nas vodijo s plamenečimi baklami, spreminjajo njih jasnost po moči našega pogleda... Po globini vprašanj mérite višino duše, kajti po njih se meri notranje bogastvo odgovorov.« V tej mistični formuli je v resnici